

ע.ע.

פרוטוקול מס' 1/33

מישיבת וועדת הפנים
מיום ג', כ"ט באייר תשי"ד - 1.6.1954
(בשעה 8.30)

חברי הוועדה:

נכחו:

- נ. חת - היו"ר
- א. אליאד
- ע. אסף
- ש. הלל
- א. חביבי
- א. כלפון
- ח. סיגורי-כהן
- א. פרי
- ש. פרלמטיין

מוזמנים:

- מר סילברסון - היועץ המשפטי של משרד הפנים.
- מר גלס - נציג משרד המשפטים.

סדר-היום:

- א. הצעת החוק לתיקון פקודת מסי העיריה ומסי הממשלה (פטורין), תשי"ד-1954;
- ב. בעית אנשי מעבדות אור-יהודה (חירות ומקיות).

הצעת חוק לתיקון פקודת מס העיריה ומסי הממשלה (פטורין), תשי"ד-1954:

היו"ר נ. חת:

פותח את הישיבה.

(קורא את "דברי ההסבר" להצעת החוק).

ע. אסף:

קיבלנו מראש עיריית באר-שבע, מר טוביהו, חוברת ובה טבלאות על תקציבי הרשויות המקומיות השונות בהשוואה לתקציב באר-שבע. טבלאות אלו מוכיחות, כי דוק לעיר עולים כמו באר-שבע אין מקורות הכנסה מבעלות על רכוש כמו לערים אחרות, מכיון שכלעט כל הרכוש בה שייך לממשלה שאיננה משלמת מסים עירוניים.

מר גלס:

להלכה, נכסי רשות הפיתוח אינם נכסי המדינה, אלא הם נכסים שהממשלה מנהלת.

המסים והארנונות של הרשויות המקומיות חלים על נכסי נפקדים כמו על כל רכוש אחר, אלא יש זכות יחל לשר-האוצר, על פי בקשתו של האפוטרופוס, לדחות את סילוק המסים למועד מאוחר יותר. במידה שמדובר בהצעת החוק על רשות הפיתוח בחור הבעלים הרשומים בסאבו, מבחינה משפטית רשות הפיתוח היא גוף מאוגד נפרד מהמדינה. נכסי רשות הפיתוח אינם נכסי המדינה, והפטור שחל על נכסי המדינה אינו חל על נכסי רשות הפיתוח. לגבי נכסי רשות הפיתוח אין צורך בחקיקה נפרדת, כי אין לגביהם כל פטור מסים. כוונת הצעת החוק היא אך ורק לנכסי המדינה, היינו, נכסים שהיו רשומים ערב הקמת המדינה בשם הנציב העליון בתור נאמן ארץ ישראל.

אשר לסוכנות היהודית, החוק היחיד המגדיר את הסטטוס שלה הוא חוק מעמד ההסתדרות הציונית, אשר נתקבל ע"י הכנסת, ובחוק זה אין כל זכר לפטור מחילום מסים עירוניים. אני מבין שלמעשה אין הסוכנות משלמת מסים, והצעת החוק באה כדי להבהיר שהסוכנות היהודית איננה פטורה מחילום מסים והיא חייבת לשלם.

א. אלישר:

ראשית, אני רוצה לציין כי הצעת החוק מכוונת רק למוסדות ממשלתיים, הסוכנות היהודית וקרנותיה. בירושלים המצב הוא כזה ש-30% מהרכוש בה שייך למוסדות שאינם משלמים מסים עירוניים, עובדה המקשה עלינו לנהל את עניני העיר. אין משלמים מסים עירוניים בעד רכוש הדיפלומטים של הממשלות הזרות, בעד רכוש השייך לעדות הדתיות ובעד הרכוש השייך למוסדות צדקה וחסד של אומות זרות. לאחרונה התעוררה גם שאלת נכסי הנפקדים, המהווים 40% מכל הבנינים בירושלים. בהחלטה היה נהוג לא לשלם בכלל מסים בעד נכסי נפקדים, אולם לאחר לחץ מצדנו והתערבות שר הפנים יחד עם שר האוצר ניתנו הוראות לשלם מסים עירוניים גם בעד נכסים כאלה אך בגבולות הכנסותיהם, והצעת החוק באה להסדיר את העניין.

ברצוני לציין בהודמנוח זו, כי לגבי נכסי נפקדים בירושלים קיים מצב שיש צורך להכניס לתקנות יסודיים כמו סלילת כבישים, ביוב וכדומה, אך רשות הפיתוח אינה רוצה להשתתף בהוצאות אלו מחוץ מענה שההכנסות מנכסים אלה אינן מכסות את ההוצאות. אמנם, הצעת החוק איננה מטפלת בעניין זה, אולם רצוי שוועדת הפנים תמצא הסדר לבעיה זו.

ע.ע.

וועדת הפנים
2.6.54

דבר שני, כל וועדות הכנסת שסיפלו בדבר, בעיקר וועדת הכלכלה, החליטו פה אחד שיש למצוא פתרון לכמה וכמה בעיות, כולל בעיה המסים. עכשיו נמצא הסדר לבעיה אחת, אולם אך ורק משנת 1954/5. אני מציע שהחוק לתיקון פקודת מסי העירייה ומסי הכמסלה (פיטורין) יחול משנת הכספים 1953/4.

ע. אסף: לא יתכן שאנו נדון בדבר ונגיע

למסקנות בלי השתתפותו הפעילה של

האוצר. אני מבין שהפיסקה "בחחום עירייה אחרת שהכריז עליה שר הפנים... שהיא עיר עוליים" מכוונת לעכו, באר-שבע, אשקלון ועוד, אולם הדבר אינו ברור לטדי. לדעתי, רצוי לחת מיד לערים אלו אותו מעמד שנותנים בהצעת החוק לעיריית ירושלים ולצינין בחוק.

מר גלס: בסעיף 20(ג) של חוק נכסי נפקדים, אשר

נתקבל בכנסת ב-14 במרץ 1950 נאמר:

"שר האוצר ראוי לקבוע בחקנות מוגים של מקרקעין מוקנים אשר לגביהם יהיה האפוסטרופוס ראוי לדחות את סילוקם של מסים, ארנונות או תשלומי חובה אחרים כיוצא באלה, כולם או מקצתם, החלים על מקרקעין כאלה לתקופה ובתנאים שיקבע האפוסטרופוס באישר שר האוצר בכל מקרה ומקרה". מכאן שנכסי האפוסטרופוס אינם פטורים מתשלום מסים ואין לשר האוצר כל סטכות להחערב בהערכתם, הוא יכול להגיש את ערעוריו נגד ההערכה כמו כל אזרח אחר. הסמכות היוצאת דופן שנפתנה לו היא לקבוע את מועד התשלום. לו כוונת הממשלה בהצעת החוק שלפניכם היתה רק לנכסי נפקדים, לא היה כל צורך להטריח לשם כך את הכנסת, שר האוצר יכול היה לשנות את תקנותיו ולתת לאפוסטרופוס הוראה לשלם מסים עירוניים בעד מקרקעין בירושלים ובערי עוליים. תיקון החוק היה בחוץ כדי לחייב את נכסי הממשלה עצמם.

א. חביבי: אני מציע שהחוק לתיקון פקודת מסי

העירייה ומסי הכמסלה יחול על כל הערים.

ע. אסף: מהו המצב הקיים בערי עוליים בנוגע לגביית

המסים מהנכסים הנמצאים ברשות האפוסטרופוס

לנכסי נפקדים ורשות הפיתוח, היינו, סכומי הכסף שהגיעו לעיריות אלו מאז קום הטדינה, והסכומים שזולמו להן.

היו"ר נ. חת: האם הסוכנות וקרנותיה משוחררות מתשלום

מסים עירוניים רק על פי סעיף זה, או גם

לפי חוק אחר? אם הן משוחררות רק על פי סעיף זה, הייתי רוצה לדעת מהו ההיקף שאנו משחררים.

מר גלס: כדי להסיר ספק נאמר בזה שלטוכנות

היהודית, קרנותיה ומוסדותיה לא ניתן

כל פטור על פי הפקודה הזאת. הסוכנות אינה פטורה מתשלום מסים, היא פשוט לא משלמת.

א. פרי: מה בדבר השאלה שעורר חבר הכנסת אהרן

בענין הפטור ממסים בעד רכוש ממסלות זרות?

היו"ר נ. חת: מכיון שאנו מעוניינים לקבל את החוק במהירות

האפשרית, אני מציע לא להיכנס עכשיו לבעיה

זו, כי הדיון בה ישהה את קבלת החוק.

ע.ע.

אני מציע להזמין את שר האוצר ואת שר הפנים, על מנת לברר את השאלות שהתעוררו אגב הדיון בהצעת החוק.

הוחלט להזמין לישיבה שתתקיים ביום ג', 15.6.54, את שר הפנים ושר האוצר, על מנת לברר את השאלות הבאות:

1. האם קיים על פי חוק איזה שהוא פסור מססי העיריות או הפועצות המקומיות לנכסים הנמצאים ברשות האפוטרופוס או רשות הפיתוח.
2. אם אין פסור לנכסי רשות הפיתוח, האם יש איזה שהוא חוק המאפשר דיתוי הנכסים החלים על נכסי רשות הפיתוח.
3. מדוע לא הוזכרו במפורש בהצעת החוק גם הערים באר-שבע, רמלה, עכו ועוד, שברור כי הן ערי עולים ולמה להשאירן לשיקול דעתם של הסרים.
4. מהו המצב הקיים בערי עולים בנוגע לגביית המסים מהנכסים הנמצאים ברשות האפוטרופוס לנכסי נפקדים ורשות הפיתוח, היינו, סכומי הכסף שהגיעו לעיריות אלו סאו קום המדינה, הסכומים ששולמו להן בפועל ומסילא הסכומים המגיעים להן מססים אלה.
5. לקבוע את הפסור המתע בחוק הנדון באופן רטרואקטיבי.
6. האם קיים על פי חוק איזשהו פסור מססי העיריות והפועצות המקומיות לגבי הנכסים של הסוכנות היהודית לא"י, קרנותיה ומוסדותיה, האם כוונת סעיף 5(ב) לבטל לגבי הסוכנות היהודית את הפסור הניתן למוסדות הנזכרים בסעיף 4 ו-5 של פקודת מטי העיריה והממשלה (פיטורין) 1938?
7. לקבוע שהפסור יבוסל לא רק לגבי ירושלים וערי עולים, אלא לגבי כל המדינה.

בעית אנשי מעברות אור-יהודה (חיריות וסקירות):

הינו"ר נ. חת:

בישיבה הקודמת הציע חבר-הכנסת פרי בשמו של חבר-הכנסת אלטמן לקיים ישיבה משותפת עם הוועדה לשירותים ציבוריים, על מנת לסכם את הפרטה, אני הצעתי, כי בטרם נחליט על קיום ישיבה משותפת עם וועדת השירותים הציבוריים נברר אם יש בתלונות אנשי מעברות אלו ענינים הנוגעים לוועדת הפנים, וכי קשה לברר מהי בכלל הפרוצדורה של וועדות משותפות בירדתי ומצאתי שחקנון הכנסת אוטר: "וועדה שרוצה להקים וועדה משותפת עם וועדה או אחרת או לקיים ישיבה משותפת, תברר ותקבל את הסכמת הוועדה האחרת, פרט אם הוחלט על כך בוועדת הכנסת".

ח. טינורי-כהן:

אם הוועדה לפניית הציבור מעבירה נושא לדיון וועדה מסויימת, האם היא מעבירה

אליה גם את החומר שברשותה?

ע.ע.

וועדת הפנים
1.6.54

א. פרי:

מתברר לפי התקנון, כי שתי וועדות יכולות לקיים ישיבות משותפות אם הוועדות עצמן רוצות בכך, למעשה, כבר קיימו ישיבה משותפת עם הוועדה לסירותים ציבוריים בהנהלתו של חבר-הכנסת אלסמן ועלינו לסכם את הדיון. אני מציע להקים וועדת משנה של שתי הוועדות או לקבוע ישיבה משותפת.

היו"ר נ. חת:

מי שמעורר את הנעיה מעוניין לא רק בדיון אלא בתוצאותיו. לדעתי, קביעת וועדה משותפת תדחה את הפתרון. אני יודע שיש בתלונות אנשי המעברות בעיות הנוגעות לוועדה זו, נדון עליהן בעצמו ובחליט. אני מציע שחברי-הכנסת פרי וישעיהו, שהשתתפו בסמיעת אנשי המסלחת, יעברו על הפרוטוקול ויציגו לפנינו את הנקודות הנוגעות לוועדה זו.

הוחלט שחברי-הכנסת ישעיהו ופרי יעברו על הפרוטוקול של דברי אנשי המסלחת ממעברות אור-יהודה (חירות וסקיות) ויציגו את הנקודות הנוגעות לוועדת הפנים.

(הישיבה נבעלה בשעה 10.30)